

Veronika Nela Gašpar

Kristološka dogma u pisanoj tradiciji (u riječi) i u ne-pisanoj tradiciji (u slici)

U dvijetisućljetnoj povijesti kristologije možemo razlikovati četiri bitna razdoblja njezina razvoja: razdoblje patristike (II.-VIII. stoljeće), srednjovjekovno razdoblje (IX.-XV. stoljeće), moderno razdoblje (XVI.-XIX. stoljeće) i suvremeno razdoblje (XX.-XXI. stoljeće). Razdoblje je patristike odlučujuće, kako u razvoju kristoloških vjerskih istina tako i u obrani štovanja svetih slika. Temelj i opravdanje kršćanskog slikarstva i štovanja svete slike jest slika utjelovljenoga Bogočovjeka, Isusa Krista.

Nakon što smo u prvom dijelu članka prikazali povijesni razvoj kristološke dogme, u drugome raspravljamo o kristološkoj argumentaciji teologije svetih slika, potkrijepljeni teološkim čitanjem dviju ikona Isusa Krista: Maiestas Domini i Pantokrator. Treći dio članka posvećen je ovim dvjema ikonama, a ukazuje na odnos teološke misli i vizualne umjetnosti te nastoji odgovoriti na pitanje u kojoj je mjeri vizualna umjetnost prenosila vjersku istinu (dogmu) i bila u službi određene teološke misli, prateći teološke rasprave i dispute kroz povijest kršćanske crkve.

Jedna tema - dva slikovna govora: prikaz Isusa u božanskoj svemoći kao Maiestas Domini i kao Pantokrator, odnosno kao Božje veličanstvo i kao Svevladar. Premda su oba motiva prisutna i na Istoku i na Zapadu, očito je da teološko promišljanje o otajstvu Isusa Krista na Zapadu utječe na ikonografski motiv Maiestas Domini, a kristologija Istoka na bizantski ikonografski motiv Krista Pantokratora.